DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 18 april 2002 *

I mål C-332/00,

Konungariket Belgien, företrätt av A. Snoecx, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av A. Bordes och M. Niejahr, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om att domstolen dels skall ogiltigförklara kommissionens beslut 2000/448/EG av den 5 juli 2000 om ändring av beslut 1999/187/EG om avslut av medlemsstaternas räkenskaper avseende utgifter som finansieras genom garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruk (EUGFJ) för räkenskapsåret 1995 (EGT L 180, s. 46), i den del det utesluter utgifter om 50 763 827 BEF från gemenskapsfinansiering vilka Konungariket

* Rättegångsspråk: franska.

Belgien har haft i samband med stöd som avser försäljning av smör till sänkta priser och beviljande av stöd för koncentrerad smörkräm som skall användas vid framställning av konditorivaror, glass och andra livsmedel, dels delvis skall ogiltigförklara kommissionens beslut 2000/449/EG av den 5 juli 2000 om undantagande från gemenskapsfinansiering av vissa utgifter som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) (EGT L 180, s. 49), i den del det utesluter utgifter om 1 602 256,45 euro respektive 31 883,22 euro från gemenskapsfinansiering vilka Konungariket Belgien har haft i samband med stöd som avser försäljning av smör till sänkta priser och beviljande av stöd för koncentrerad smörkräm som skall användas vid framställning av konditorivaror, glass och andra livsmedel,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden F. Macken samt domarna C. Gulmann, J.-P. Puissochet, R. Schintgen och J.N. Cunha Rodrigues (referent),

generaladvokat: C. Stix-Hackl,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden avgivits vid förhandlingen den 4 oktober 2001 av Konungariket Belgien, företrätt av J. Devadder och C. Pochet, båda i egenskap av ombud, och kommissionen, företrädd av A. Bordes,

och efter att den 29 november 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Konungariket Belgien har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 11 september 2000, med stöd av artikel 230 EG väckt talan om att domstolen dels skall ogiltigförklara kommissionens beslut 2000/448/EG av den 5 juli 2000 om ändring av beslut 1999/187/EG om avslut av medlemsstaternas räkenskaper avseende utgifter som finansieras genom garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruk (EUGFJ) för räkenskapsåret 1995 (EGT L 180, s. 46), i den del det utesluter utgifter om 50 763 827 BEF från gemenskapsfinansiering vilka Konungariket Belgien har haft i samband med stöd som avser försäljning av smör till sänkta priser och beviljande av stöd för koncentrerad smörkräm som skall användas vid framställning av konditorivaror, glass och andra livsmedel, dels delvis skall ogiltigförklara kommissionens beslut 2000/449/EG av den 5 juli 2000 om undantagande från gemenskapsfinansiering av vissa utgifter som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) (EGT L 180, s. 49), i den del det utesluter utgifter om 1 602 256,45 euro respektive 31 883,22 euro från gemenskapsfinansiering vilka Konungariket Belgien har haft i samband med stöd som avser försäljning av smör till sänkta priser och beviljande av stöd för koncentrerad smörkräm som skall användas vid framställning av konditorivaror, glass och andra livsmedel.

2 De aktuella korrigeringarna motsvarar det totala stödet för tillverkning av BITA (beurre industriel technologiquement adapté) som Konungariket Belgien har

utbetalat till N. Corman SA (nedan kallat Corman) mellan den 22 februari 1994 och den 14 februari 1995 med stöd av artikel 1 i kommissionens förordning (EEG) nr 570/88 av den 16 februari 1988 om försäljningen av smör till sänkta priser och beviljandet av stöd för smör och koncentrerat smör som skall användas vid framställningen av konditorivaror, glass och andra livsmedel (EGT L 55, s. 31; svensk specialutgåva, område 3, volym 26, s. 65), i den vid tidpunkten för beviljandet av stödet tillämpliga lydelsen, nämligen den som följer av kommissionens förordning (EEG) nr 2443/93 av den 2 september 1993 (EGT L 224, s. 8, svensk specialutgåva, område 3, volym 52, s. 174, nedan kallad förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse).

Tillämpliga bestämmelser

3 I artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse anges under vilka villkor stöd för smör och koncentrerat smör kan beviljas. Artikeln har följande lydelse:

"Smör, som köpts upp i enlighet med artikel 6.1 i förordning (EEG) nr 804/68 och förts in i lager före ett visst datum, som skall fastställas, skall säljas på de i denna förordning fastställda villkoren och särskilt stöd skall beviljas för användningen av smör, koncentrerat smör och grädde enligt andra stycket.

Trots vad som sägs i artikel 9a a beviljas endast stöd för följande produkter:

a) Smör som i den medlemsstat där det framställs motsvarar den definition och uppfyller de klassificeringskrav som fastställs i artikel 1.3 b i förordning (EEG) nr 985/68 och vars förpackning är märkt i enlighet

därmed. Om smöret framställs i den anläggning där spårämnena skall tillsättas, är det inte nödvändigt att förpacka smöret innan spårämnena tillsätts.

..."

4 Vid tidpunkten för ikraftträdandet av förordning nr 570/88 hade artikel 1 i rådets förordning (EEG) nr 985/68 av den 15 juli 1968 om fastställande av allmänna bestämmelser om intervention på marknaden för smör och grädde (EGT L 169, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 2, s. 96), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 1897/87 av den 2 juli 1987 (EGT L 182, s. 35, svensk specialutgåva, område 3, volym 23, s. 217, nedan kallad förordning nr 985/68), följande lydelse:

"1. Interventionsorgan skall endast köpa upp sådant smör som:

a) är framställt av ett godkänt företag,

b) motsvarar den definition och klassificering som anges i punkterna 3 a och 3 b,

...

2. Till tillämpningsdagen för de bestämmelser som antagits med stöd av artikel 27 i förordning (EEG) nr 804/68 skall ett företag endast godkännas om det producerar smör som uppfyller de krav som fastställts i punkterna 3 a och 3 b.

3. Till det datum som avses i punkt 2 skall det smör som avses i punkt 1:

a) ha följande sammansättning och egenskaper:

aa) — en lägsta smörfetthalt av 82 viktprocent,

— en högsta vattenhalt av 16 viktprocent,

— vara framställt av sur grädde,

eller

bb) — en lägsta smörfetthalt av 82 viktprocent,

— en högsta vattenhalt av 16 viktprocent,

— vara framställt av söt grädde,

b) och skall vara

— klassificerat som 'beurre marque de contrôle', när det gäller belgiskt smör,

..."

5 Det är också möjligt att med stöd av artikel 9 i förordning nr 570/88 bevilja stöd när "det koncentrerade smöret eller smöret, med eller utan tillsättning av spårämnen, i ett mellanskede blandats i andra produkter än slutprodukterna och iblandningen skett i en annan anläggning än den där den slutliga förädlingen ägt rum". I detta fall är beviljandet av stödet underkastat vissa villkor, bland annat skall anläggningen där förädlingen till mellanprodukter sker vara godkänd och det skall anges på förpackningen att det är fråga om en mellanprodukt.

6 I artikel 9a i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse, som infördes genom kommissionens förordning (EEG) nr 1813/93 av den 7 juli 1993 om ändring av förordning (EEG) nr 570/88 (EGT L 166, s. 16; svensk specialutgåva, område 3, volym 50, s. 237), ges en definition av mellanprodukter. Artikeln har följande lydelse:

"Utan att tillämpningen av artikel 4 påverkas skall de mellanprodukter som avses i artikel 9 inte omfatta produkter som hänförs till KN-nummer 0401 eller 0405.

Emellertid gäller följande:

a) Produkter med en lägsta smörfetthalt av 82 % som är framställda uteslutande av sådant koncentrerat smör som avses i artikel 1 andra stycket b i en anläggning som godkänts för detta ändamål i enlighet med artikel 10, skall betraktas som mellanprodukter, förutsatt att de spårämnen som avses i artikel 6.1 har tillsatts dem.

..."

7 Enligt artiklarna 1—3 i rådets förordning (EEG) nr 729/70 av den 21 april 1970 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken (EGT L 94, s. 13; svensk specialutgåva, område 3, volym 3, s. 23), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 1287/95 av den 22 maj 1995 (EGT L 125, s. 1, nedan kallad förordning nr 729/70) skall EUGFJ:s garantisektion finansiera dels bidrag vid export "beviljade i enlighet med gemenskapsbestämmelserna och inom ramen för den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna", dels intervention i syfte att stabilisera jordbruksmarknader som görs "i enlighet med gemenskapsbestämmelser inom ramen för den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna".

8 Enligt artikel 5.2 c första stycket i förordning nr 729/70 skall kommissionen "besluta om utgifter som inte skall omfattas av gemenskapens finansiering enligt artiklarna 2 och 3 när den finner att utgifterna inte har betalats i överensstämmelse med gemenskapsreglerna".

9 Av artikel 8.1 första stycket i förordning nr 729/70 framgår följande:

"Medlemsstaterna skall i enlighet med nationella bestämmelser i lagar och andra författningar vidta de åtgärder som är nödvändiga för att

— försäkra sig om att transaktioner som finansieras av fonden verkligen äger rum och att de genomförs korrekt,

— förhindra och beivra oegentligheter,

— indriva belopp som förlorats till följd av oegentligheter eller försumlighet."

10 Det följer av artikel 8.2 i samma förordning att de finansiella följderna av oegentligheter och försummelser som kan tillskrivas myndigheter eller organ i medlemsstaterna inte skall bäras av gemenskapen.

Bakgrund

11 Konungariket Belgien beviljade Corman stöd för tillverkning av BITA med stöd av artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse. Kommissionen

opponerade sig mot de belgiska myndigheternas tolkning av denna artikel och ansåg att stödet borde ha beviljats med stöd av artikel 9a i samma förordning under förutsättning av smöret kunde tillsättas spårämnen.

12 Denna åtskillnad avsåg egenskaperna hos de produkter som kan komma i åtnjutande av det stöd som har instiftats genom artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse. I artikel 1 i förordningen omnämns "primärprodukter", det vill säga smör och koncentrerat smör avsedda att ingå i slutprodukter som konditorivaror, glass och kakdeg. I artikel 9 i samma förordning omnämns så kallade "mellanprodukter" som tillverkats antingen av smör eller av koncentrerat smör.

13 Genom en skrivelse av den 16 februari 1998 meddelade kommissionen att den ämnade vidta ekonomiska sanktioner mot Konungariket Belgien med anledning av de ifrågasatta stöden. Som en följd av detta inkom den belgiska regeringen med en skrivelse vid ett möte med kommissionens enhet för "Avslut av räkenskaper för EUGFJ" den 28 juni 1999.

14 I enlighet med artikel 2.1 i kommissionens beslut 94/442/EG av den 1 juli 1994 om ett förlikningsförfarande i samband med räkenskapsavslutet för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) (EGT L 182, s. 45; svensk specialutgåva, område 3, volym 59, s. 78) framställde den belgiska regeringen den 14 oktober 1999 en begäran om att ett förlikningsförfarande skulle inledas.

15 I förlikningsrapporten av den 7 april 2000 (Ärende 99/BE/150) framhöll förlikningsorganet, vilket har inrättats genom artikel 1 i beslut 94/442, att det visserligen stod klart att BITA inte tillhörde de basprodukter som avses i artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse, men att BITA icke desto mindre var berättigat till ett lika stort stöd som mellanprodukt, under förutsättning att kraven på märkning hade iakttagits. Enligt de belgiska myndigheterna hade den totala mängden BITA som beviljats stöd, med undantag för 84 ton, märkts.

Förlikningsorganet ifrågasatte därför i sin rapport om det var rimligt att genomföra en korrigering på 100 procent beträffande det utbetalda stödet.

16 Efter det att förlikningsrapporten hade lagts fram fullföljde kommissionen förfarandet för avslut av räkenskaper för EUGFJ och antog besluten 2000/448 och 2000/449 utan att ändra inställning i frågan.

Den första grunden

17 Som första grund har den belgiska regeringen åberopat att besluten 2000/448 och 2000/449 saknar rättslig grund. Grunden består av tre delar, nämligen att artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse inte har åsidosatts av Konungariket Belgien, att de belgiska myndigheterna inte har gjort sig skyldiga till oegentligheter eller varit försumliga samt medlemsstaternas restkompetens när bestämmelser inte är fullständigt harmoniserade på gemenskapsnivå.

Delgrunderna om att artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse inte har åsidosatts och om medlemsstaternas restkompetens

Parternas argument

18 I den första delen av den första grunden har den belgiska regeringen åberopat att BITA sedan det klassificerats som "beurre de laiterie: qualité extra" av de belgiska myndigheterna var berättigat till stöd enligt artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse.

19 Enligt den belgiska regeringen hänvisar artikel 1 andra stycket a i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse, i vilken förutsättningarna för stöd anges, bara till artikel 1.3 b i förordning nr 985/68. Detta medför att de nationella myndigheternas klassificering av smöret är den enda förutsättningen för att produkten skall vara berättigad till stöd enligt artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse. Enligt sökanden är kommissionens uppfattning att villkoren uppställda i artikel 1.3 a i förordning nr 985/68 var tillämpliga därmed oriktig, eftersom det i dessa ges en allmän definition av smör.

20 Den belgiska regeringen har dessutom gjort gällande att kravet på att smöret skall ha framställts direkt och uteslutande av pastöriserad grädde endast har existerat sedan den 1 mars 1995, den dag då kommissionens förordning (EG) nr 455/95 av den 28 februari 1995 om ändring av förordningarna (EEG) nr 1457/87 och (EEG) nr 1589/87 om inköp av smör av interventionsorgan och förordningarna (EEG) nr 2191/81 och (EEG) nr 570/88 om beviljande av stöd för inköp av smör och för försäljning av smör till nedsatt pris till särskilda kategorier av konsumenter och industrier (EGT L 46, s. 31) började tillämpas.

21 Kommissionen har i motsats till sökanden gjort gällande att de tillämpliga bestämmelserna inte bara kräver att smöret har klassificerats som "beurre marque de contrôle" av de belgiska myndigheterna, utan också att produktens objektiva egenskaper stämmer överens med den i artikel 1.3 a i förordning nr 985/68 uppställda definitionen.

22 I den tredje delen av den första grunden har den belgiska regeringen gjort gällande att Konungariket Belgien, i enlighet med subsidiaritetsprincipen och domstolens fasta rättspraxis avseende medlemsstaternas restkompetens när bestämmelser inte har harmoniserats fullständigt på gemenskapsnivå, hade behörighet att fastställa att smöret utgjorde "beurre marque de cöntrole". Efter utövandet av denna restkompetens kunde Konungariket Belgien bevilja de aktuella stöden i enlighet med artikel 1 andra stycket i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse.

23 Utan att ifrågasätta förekomsten av denna restkompetens har kommissionen understrukit att den inte tillåter att Konungariket Belgien undandrar sig de krav som uppställs i artikel 1.3 a i förordning nr 985/68.

Domstolens bedömning

24 Vad gäller den del av grunden som avser påståendet att artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse inte har åsidosatts finns det anledning att fastslå att det andra stycket i denna bestämmelse, trots hänvisningen till att smöret skall motsvara en viss definition och uppfylla vissa klassificeringskrav för att stöd skall kunna beviljas, hänvisar till artikel 1.3 b förordning nr 985/68 som, när fråga är om smör som tillverkats i Belgien, endast kräver att produkten klassificerats som "beurre marque de contrôle" av de belgiska myndigheterna.

25 Vid tolkningen av dessa bestämmelser i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse skall inte bara lydelsen av bestämmelserna beaktas, utan också syftena med förordningen som är att gynna avsättningen av interventionssmör som köpts med stöd av förordning nr 985/68 samt att införa ett stödsystem för att sänka marknadspriset på smör till en nivå jämförbar med det pris som betalas för interventionssmör.

26 Precis som generaladvokaten har visat i punkterna 46—53 i sitt förslag till avgörande finns det ett samband mellan förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse och förordning nr 985/68, som förklarar att åtgärderna som angivits i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse för att gynna avsättningen av interventionssmör utgör ett kompletterande instrument till regleringen av interventionssystemet för smör i förordning nr 985/68. Nämnda åtgärder syftar dels till att det smör som lagerhållits med stöd av den senare förordningen, på kanaliserad väg, skall komma ut på marknaden, dels till att marknadspriset på smör skall anpassas till det pris som betalas för interventionssmör.

27 De två förordningarna har nämligen sin rättsliga grund i det interventionssystem som inrättades genom artikel 6 i rådets förordning (EEG) nr 804/68 av den 27 juni 1968 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 148, s. 13; svensk specialutgåva, område 3, volym 2, s. 52), vilket förklarar varför smöret måste uppfylla samma villkor vid köp av interventionsorgan som vid tilldelning av stöd.

28 Av detta följer att smöret, tvärtemot vad Konungariket Belgien har gjort gällande, måste uppfylla de krav som uppställs i förordning nr 985/68 avseende köp för att vara berättigat till stöd enligt förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse. Bland kraven ingår de krav gällande smörets tillverkning och sammansättning som uppställs i artikel 1.3 a i förordning nr 985/68.

29 Vad gäller den del av grunden som avser medlemsstaternas restkompetens skall det påpekas att när det finns en gemenskapsbestämmelse är medlemsstaterna skyldiga att avhålla sig från alla åtgärder som skulle kunna avvika från bestämmelsen eller äventyra densamma (se för ett liknade resonemang dom av den 8 januari 2002 i mål C-507/99, Denkavit REG 2002, s. I-169, punkt 32).

30 Därmed står det klart att en medlemsstat endast kan utöva sin behörighet att klassificera enligt artikel 1.3 b i förordning nr 985/68 om den tar hänsyn till de krav som sammanhänger med förordningen i fråga.

31 Av detta följer att talan inte kan vinna bifall på den första och tredje delen av den första grunden.

Delgrunden att de nationella myndigheterna inte har gjort sig skyldiga till oegentligheter eller varit försumliga

Parternas argument

32 I den andra delen av den första grunden har Konungariket Belgien gjort gällande att inga oegentligheter eller försummelser i den mening som avses i artiklarna 2 och 3 i förordning nr 729/70 kan läggas medlemsstatens myndigheter och organ till last.

33 Sökanden har hävdat att om domstolen gör bedömningen att sökandens tolkning av de tillämpliga reglerna är felaktig är det kommissionen som i första hand bör klandras för detta eftersom den har åsidosatt rättssäkerhetsprincipen. Denna princip förbjuder gemenskapsinstitutionerna att anta oklara och oförutsebara rättsregler. I den aktuella bestämmelsen figurerar emellertid minst femton olika definitioner av smör.

34 Kommissionen har gjort gällande att sökandens argumentation saknar relevans i den mån som besluten 2000/448 och 2000/449 i huvudsak stöder sig på artiklarna 3.1 och 5.2 c i förordning nr 729/70 och på konstaterandet att de aktuella stöden inte överensstämmer med gemenskapsreglerna oberoende av bedömningen av de oegentligheter och försummelser som begåtts av Konungariket Belgien.

Domstolens bedömning

35 Inledningsvis konstaterar domstolen att EUGFJ enligt fast rättspraxis endast finansierar de interventioner som genomförs i enlighet med gemenskapsbestäm-

melserna och inom ramen för den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna (dom av den 20 september 2001 i mål C-263/98, Belgien mot kommissionen, REG 2001, s. I-6063, punkt 35). Sålunda ansvarar medlemsstaterna för alla andra belopp, bland annat sådana belopp som de nationella myndigheterna felaktigt har ansett sig behöriga att utbetala inom ramen för denna gemensamma organisation (dom av den 24 mars 1988 i mål 347/85, Förenade kungariket mot kommissionen, REG 1988, s. 1749, punkt 52).

36 Såsom framgår av punkt 28 i den föreliggande domen har Konungariket Belgien verkställt utbetalningarna motsvarande de aktuella stöden med stöd av en oriktig rättslig grund. Följden av detta, med tillämpning av artikel 5.2 c i förordning nr 729/70, är att utbetalningarna inte finansieras av gemenskapen, oberoende av om de belgiska myndigheterna kan anses ha gjort sig skyldiga till oegentligheter eller försummelser. Därmed kan talan inte vinna bifall på den andra delen av den första grunden.

37 Av det ovan anförda följer att talan inte kan vinna bifall på den första grunden enligt vilken besluten 2000/448 och 2000/449 saknar rättslig grund.

Den andra grunden

Parternas argument

38 I den andra grunden har den belgiska regeringen gjort gällande att besluten 2000/448 och 2000/449 har antagits i strid med proportionalitetsprincipen.

39 Den belgiska regeringen har gjort gällande att Corman skulle ha erhållit ett lika stort stödbelopp med stöd av artikel 9a i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse, den grund som kommissionen har godkänt, som med stöd av artikel 1 i samma förordning, den grund som kommissionen anser vara felaktig.

40 Om BITA inte bedöms vara en basprodukt, utan en mellanprodukt, är BITA nämligen berättigat till ett liknande stöd under förutsättning att produkten kan tillsättas spårämnen. Av förlikningsorganets rapport av den 7 april 2000 framgår att 96 procent av den mängd BITA som har erhållit de aktuella stöden uppfyller detta villkor.

41 Enligt den belgiska regeringen hade genom besluten 2000/448 och 2000/449 högst 4 procent av de aktuella stöden kunnat undantas från gemenskapsfinansiering om kommissionen, som den borde ha gjort, hade respekterat proportionalitetsprincipen vid antagandet av besluten.

42 Kommissionen har åberopat domstolens rättspraxis till stöd för sin uppfattning att det utrymme för skönsmässig bedömning som kommissionen ges i artikel 5 i förordning nr 729/70 är uttömt när det visar sig att de utbetalningar som har ifrågasatts i samband med räkenskapsavslutet inte har skett i enlighet med gemenskapsrätten (dom av den 7 februari 1979 i mål 11/76, Nederländerna mot kommissionen, REG 1979, s. 245, punkt 21). Enligt denna rättspraxis är kommissionen endast skyldig att finansiera sådana utbetalningar om den felaktiga tillämpningen av gemenskapsrätten kan tillskrivas en gemenskapsinstitution (domen i det ovannämnda målet Nederländerna mot kommissionen, punkt 25).

43 Beträffande omständigheten att användandet av felaktig rättslig grund för stödet i fråga inte givit upphov till några ekonomiska konsekvenser för EUGFJ har kommissionen gjort gällande att om en medlemsstat som beviljat stöd i strid med gemenskapsrätten inte har rätt till finansiering av EUGFJ i ett fall där effekten av handlandet är ekonomiskt fördelaktig för EUGFJ (domen i det ovannämnda målet Förenade kungariket mot kommissionen, punkt 53) bör detta gälla i ännu högre grad när effekten av handlandet är neutral.

Domstolens bedömning

44 Det skall erinras om att kommissionen, vilket framgår av punkt 35 i förevarande dom, enligt artiklarna 2 och 3 i förordning nr 729/70 endast kan belasta EUGFJ med belopp som utbetalats i enlighet med de regler som gäller inom ramen för den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna. Enligt dessa bestämmelser skall medlemsstaterna ansvara för alla andra belopp, bland annat sådana belopp som de nationella myndigheterna felaktigt har ansett sig behöriga att utbetala inom ramen för denna gemensamma organisation.

45 Kommissionen saknar härvidlag utrymme för skönsmässig bedömning. Detta gäller också för de fall där en medlemsstats handlande i strid med gemenskapsrätten har gett upphov till fördelaktiga effekter på summorna inskrivna på andra poster i EUGFJ:s budget (domen i det ovannämnda målet Storbritannien mot kommissionen, punkt 53).

46 Syftet med förfarandet för avslut av räkenskaper, som är att säkerställa att bidrag har utgått och interventionsåtgärder har vidtagits i enlighet med gemenskapsreglerna samt att på detta sätt garantera att samma konkurrensvillkor gäller för alla ekonomiska aktörer, skulle hotas om kommissionen med stöd av ett utrymme för skönsmässig bedömning, efter att ha konstaterat att en medlemsstat handlat i strid med gemenskapsrätten, med utgångspunkt i den felaktiga åtgärdens mer eller mindre allvarliga effekter på EUGFJ:s budget kunde bevilja eller neka gemenskapsfinansiering av åtgärden.

47 Med hänsyn till vad som anförts ovan fastslår domstolen att kommissionen i det föreliggande fallet gjorde rätt i att vägra belasta EUGFJ:s budget med utgifter motsvarande de stöd som Konungariket Belgien utbetalt med stöd av artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse, vilken inte var den korrekta rättsliga grunden.

48 Därmed kan talan inte vinna bifall på den andra grunden, enligt vilken proportionalitetsprincipen har åsidosatts.

Den tredje grunden

Parternas argument

49 I den tredje grunden har den belgiska regeringen gjort gällande att kommissionen inte har respekterat den skyldighet att samarbeta på ett lojalt sätt som uppställs i artikel 10 EG.

50 Den belgiska regeringen har gjort gällande att kommissionen, med hänsyn till domstolens tolkning av artikel 10 EG enligt vilken skyldigheten att samarbeta på ett lojalt sätt gäller såväl institutionerna som medlemsstaterna, i ännu högre grad omfattas av denna skyldighet när institutionen inte är skyldig att motivera sina beslut, vilket är fallet vid avslut av räkenskaper för EUGFJ. Följaktligen borde kommissionen ha vinnlagt sig om att ingå förlikning med sökanden samt, i synnerhet, diskuterat tolkningen av den tillämpliga förordningen med de belgiska myndigheterna.

51 Kommissionen anser att den belgiska regeringens påståenden till stöd för den tredje grunden, att kommissionen skall ha vägrat uppge den verkliga orsaken till besluten 2000/448 och 2000/449 samt att lösa de tolkningssvårigheter som förelåg vad gäller definitionen av smör, motsägs av vad som framkommit vid genomgången av de faktiska omständigheterna i fallet.

Domstolens bedömning

52 Det framgår av akten i målet att kommissionen och de belgiska myndigheterna har utbytt en stor mängd information under åren 1991 och 1995 avseende tolkningen av de tillämpliga reglerna med anledning av BITA:s eventuella rätt till gemenskapsstöd.

53 Det framgår också av akten, i synnerhet av förlikningsorganets rapport av den 7 april 2000, att sökandens invändning om att kommissionen inte skall ha gjort några ansträngningar att jämka samman sina ställningstaganden med sökandens saknar belägg.

54 Av detta följer att talan inte kan vinna bifall på den tredje grunden, enligt vilken kommissionen åsidosatt sin skyldighet att samarbeta på ett lojalt sätt.

Den fjärde grunden

Parternas argument

55 I den fjärde grunden har den belgiska regeringen beskyllt kommissionen för att ha åsidosatt principen om skydd för berättigade förväntningar.

56 Sökanden har gjort gällande att besluten 2000/448 och 2000/449 har antagits i strid med nämnda princip, eftersom kommissionen vid antagandet huvudsakligen stödde sig på en punkt i skälen till en dom som avkunnades av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt tre år efter omständigheterna i fallet, i ett mål i vilket förordning nr 570/88 inte aktualiserades (förstainstansrättens dom av den 30 januari 1997 i mål T-117/95, Corman mot kommissionen, REG 1997, s. II-95).

57 Kommissionen har gjort gällande att det är de belgiska myndigheterna som har åsidosatt kommissionens berättigade förväntningar genom att, efter det att myndigheterna hade medgett att BITA inte var berättigat till stöd, klassificera BITA som "beurre de laiterie: qualité extra" utan att underrätta kommissionen om denna helomvändning. Kommissionen har dessutom hävdat att den inte "huvudsakligen" stödde besluten 2000/448 och 2000/449 på domen i det ovannämnda målet Corman mot kommissionen. Denna tjänade endast till att bekräfta kommissionens etablerade uppfattning.

Domstolens bedömning

58 Det skall beträffande denna grund erinras om att principen om skydd för berättigade förväntningar endast kan göras gällande mot gemenskapsrättsliga bestämmelser i den mån som gemenskapen själv tidigare har skapat en situation som kan ge upphov till en berättigad förväntning (dom av den 10 januari 1992 i mål C-177/90, Kühn, REG 1992, s. I-35, punkt 14).

59 Som framgår av akten informerade kommissionen redan i juni månad 1991 de belgiska myndigheterna om att institutionen tvivlade på att BITA var berättigat till stöd inom ramen för artikel 1 i förordning nr 570/88. Kommissionen angav dessutom i en skrivelse av den 3 juli 1991 adresserad till den franska

tullmyndigheten i tydliga ordalag att BITA inte kunde anses utgöra smör i den mening som avses i artikel 1.3 b i förordning nr 985/68. Det belgiska jordbruksministeriet kände till skrivelsen.

60 Av detta följer att kommissionen inte vid något tillfälle har skapat en situation som kunnat ge upphov till en berättigad förväntning hos Konungariket Belgien om att de stöd vilka utgått till BITA med stöd av artikel 1 i förordning nr 570/88 i dess ändrade lydelse skulle belasta EUGFJ:s budget. Den av kommissionen gjorda hänvisningen till domen i det ovannämnda målet Corman mot kommissionen kan i ett sammanhang som detta inte påverka denna bedömning.

61 Följaktligen kan talan inte bifallas på den fjärde grunden, enligt vilken principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts.

62 Med hänsyn till samtliga överväganden ovan skall Konungariket Belgiens talan ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

63 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom kommissionen har yrkat att Konungariket Belgien skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och denna stat har tappat målet, skall Konungariket Belgien ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) Konungariket Belgien skall ersätta rättegångskostnaderna.

Macken Gulmann Puissochet

Schintgen Cunha Rodrigues

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 april 2002.

R. Grass

Justitiesekreterare

F. Macken

Ordförande på sjätte avdelningen